

Bijplaatsingen en grofvuil

Analyse bijplaatsingen en grofvuil in gemeente Meppel

6 mei 2025

Inhoudsopgave

1. Bijplaatsingen	3
1. <i>Wat zijn bijplaatsingen?</i>	3
2. <i>Wat doet de gemeente met bijplaatsingen?</i>	3
2. Grof huishoudelijk afval (grofvuil)	4
1. <i>Wat is grofvuil?</i>	4
2. <i>Wat doet de gemeente met grofvuil?</i>	4
3. Huidige werkwijze en mogelijkheden tot verbetering	6
1. <i>Huidige werkwijze</i>	6
2. <i>Mogelijkheden tot verbetering</i>	9
4. Hoe nu verder?	9
1. <i>Maatregelen</i>	10

1. Bijplaatsingen

Voor de inzameling van het restafval zijn in Meppel ondergrondse containers geplaatst. Dit wordt 'omgekeerd inzamelen' genoemd. Met de introductie van het omgekeerd inzamelen is er echter ook een nieuwe uitdaging ontstaan; het voorkomen en opruimen van bijplaatsingen. Uit de Benchmark Huishoudelijk Afval blijkt dat 96% van de deelnemende gemeenten in meer of mindere mate geconfronteerd wordt met dit fenomeen. Ook in Meppel doen zich bijplaatsingen voor, en hoewel maatregelen kunnen bijdragen aan het verminderen hiervan, is het een uitdaging die nooit volledig kan worden voorkomen.

1. Wat zijn bijplaatsingen?

Bijplaatsingen ontstaan wanneer afval naast of in de directe omgeving van een afvalcontainer wordt achtergelaten. Dit kan variëren van vuilniszakken en kartonnen dozen tot grofvuil en los huisvuil. Een bijplaatsing verschilt van een illegale dump, waarbij afval op willekeurige plekken buiten de buurt van afvalcontainers wordt achtergelaten. Bijplaatsingen kunnen invloed hebben op de leefomgeving, zoals het veroorzaken van zwerfvuil, mogelijke hinder van ongedierte en extra opruimkosten, maar horen bij de dagelijkse praktijk van afvalbeheer. Bij ongeveer 20% van de verzamelcontainers worden regelmatig bijplaatsingen gemeld. De meeste gemeenten (77%) halen het bijgeplaatste afval snel op na een melding, om te voorkomen dat het probleem verergert.¹ Ook in Meppel doen we dat.

2. Wat doet de gemeente met bijplaatsingen?

Het voorkomen van bijplaatsingen begint bij het zorgen dat de basis op orde is. Dit betekent dat de containers goed functioneren en schoon zijn, de omgeving aantrekkelijk is en dat inwoners weten wat er van hen wordt verwacht. Meppel zorgt daar voor. De rest wordt bepaald door het gedrag van inwoners.

Hoeveelheden bijplaatsingen

In Meppel is het aantal bijplaatsingen over het algemeen beperkt. Er zijn wel een paar bekende 'hotspots' waar regelmatig afval naast de containers wordt geplaatst. Dit is een bekend verschijnsel dat in vrijwel alle gemeenten voorkomt, zoals ook blijkt uit landelijke

¹ Bron: Analyserapport Benchmark huishoudelijk afval – peiljaar 2022

gegevens. In Meppel gaat dit om een klein aantal locaties en deze locaties hebben we in beeld. We werken actief aan oplossingen om deze plekken netjes te houden.

2. Grof huishoudelijk afval (grofvuil)

1. Wat is grofvuil?

Grof huishoudelijk afval is afval dat niet in de ondergrondse container past en er ook niet in thuis hoort. Hieronder vallen onder andere meubels, vloerbedekking, witgoed, tuinmeubelen en fietsen.

2. Wat doet de gemeente met grofvuil?

In de gemeente Meppel zijn er twee manieren om van grof huishoudelijk afval, ofwel grofvuil af te komen. Inwoners kunnen het zelf wegbrengen naar het Afvalbrengstation of de gemeente kan het grofvuil aan huis ophalen. Dit laatste gebeurt op afspraak.

Per 1 januari 2023 zijn de tarieven voor het ophalen van grofvuil naar beneden gegaan. Het doel hiervan is om het voor inwoners toegankelijker te maken om het grofvuil door de gemeente aan huis te laten ophalen. Hiermee stimuleren we het gewenste gedrag en komen we tegemoet aan een wens van onze inwoners.

In onderstaande tabel is te zien wat het effect is geweest van het verlagen van dit tarief op het aantal klanten dat gebruik heeft gemaakt van deze haalservice. Ook zijn de bezoekersaantallen van het Afvalbrengstation (ABS) vermeld.

Jaartal	Aantal klanten haalservice	Bezoekers ABS	Tonnages ABS (betaald veld)
2020	129	4074 (gratis veld) 13128 (betaald veld) Totaal bezoekers Meppel 17.202	2.161 ton
2021	160	3602 (gratis veld) 10698 (betaald veld) Totaal bezoekers Meppel 14.300	1.643 ton
2022	163	3246 (gratis veld) 8387 (betaald veld) Totaal bezoekers Meppel 11.633	1.045 ton
2023	345	3146 (gratis veld) 7309 (betaald veld) Totaal bezoekers Meppel 10.455	794 ton
2024	403	3871 (gratis veld) 7102 (betaald veld) Totaal bezoekers Meppel 10.973	727 ton

(TABEL 1. Aantal klanten grofvuil haalservice en bezoekersaantallen ABS)

Geconcludeerd kan worden dat het gewenste effect is bereikt; er hebben meer mensen grof huishoudelijk afval aan huis laten ophalen. De drempel om gebruik te maken van deze service is dus kennelijk verlaagd. Of dit ook daadwerkelijk heeft geleid tot minder bijplaatsingen is niet te meten. Ook zien we dat de bezoekersaantallen op het betaalde veld (grof huishoudelijk afval valt hieronder) sinds 2020 daalt. Matrassen kunnen sinds 1 januari 2024 op het gratis veld gebracht worden.

3. Huidige werkwijze en mogelijkheden tot verbetering

1. Huidige werkwijze

In Meppel rijden we dagelijks een ronde om de bijplaatsingen op te ruimen. Ervaring leert dat dumpingen en bijplaatsingen een zelfversterkend effect hebben; vuil trekt vuil aan. Snel weghalen van de bijplaatsingen heeft dan zowel een curatief als een preventief effect. Dit vermindert ook de overlast die inwoners ervaren van bijplaatsingen.

Voor grofvuil is een brengvoorziening (Afvalbrengstation) en een haalvoorziening (aan huis op afspraak). Zowel de brengvoorziening als de haalvoorziening zijn tegen betaling.

Brengen versus halen

Een manier om het scheiden van grof huishoudelijk afval (en daarmee het reduceren van de hoeveelheid grof restafval) te verbeteren is door het brengen van grof huishoudelijk afval te stimuleren ten opzichte van het aan huis ophalen ervan. Dat kan bijvoorbeeld door huishoudens te laten betalen per keer dat er grof huishoudelijk restafval wordt opgehaald. Gemeenten die 'gratis' grof afval ophalen, dus geen kosten in rekening brengen per keer dat er wordt opgehaald, halen gemiddeld 16 kg per inwoner aan grof restafval op. Bij gemeenten die tegen betaling ophalen is dat gemiddeld 3 kg per inwoner.²

Communicatie en participatie

Ook communicatie en participatie zijn instrumenten om bijplaatsingen tegen te gaan. Container-adoptatie, waarbij inwoners worden betrokken bij het schoonmaken en -houden van de ondergrondse restafvalcontainers, is iets wat in gemeente Meppel nog weinig gebeurt. We zijn hierover wel in gesprek met de wijkregisseurs en proberen meer inwoners te vinden die een container willen adopteren.

In het verleden zijn via Woonconcept flyers verspreid op het moment dat bewoners gaan verhuizen. In deze flyer stond informatie over waar mensen met het grofvuil naar toe kunnen. Deze flyers moeten geactualiseerd worden en de afspraken over het verspreiden hiervan moeten opnieuw worden gemaakt. Ook is er op een aantal ondergrondse containers

² Bron: Analyserapport Benchmark huishoudelijk afval – peiljaar 2022

afbeeldingen aangebracht over grofvuil. De informatie op de ondergrondse containers moet ook geactualiseerd worden. In de wijk Koedijkslanden is recent een brief verspreid bij een flatgebouw. Deze brief is zowel in het Nederlands als in het Engels gemaakt. We hopen hiermee dat ook mensen die de Nederlandse taal niet machtig zijn te bereiken met de juiste informatie.

Informatie op de ondergrondse restafvalcontainers

Op de ondergrondse restafvalcontainers staat informatie. Zie onderstaande afbeeldingen:

Afbeelding: sticker op ondergrondse container

Afbeelding: ondergrondse container en bestickering

Zeer recent hebben wij nieuwe stickers laten ontwerpen voor op de ondergrondse restafval containers. Hierop staat informatie over meldingen voor storing of grofvuil en de melding dat afval of grofvuil niet naast of op de container mag worden geplaatst. Hieronder de nieuwe afbeelding. De oude stickers die hierboven zijn afgebeeld worden verwijderd. Wij vertrouwen erop dat hiermee de informatie weer actueel, duidelijk en in de nieuwe huisstijl van de gemeente Meppel is.

Zo werkt de container

1. Houd uw pas voor de kaartlezer
2. Als uw pas akkoord is, open dan de trommel
3. Plaats uw afvalzak in de container
4. Sluit de trommel

Locatie 123

Scan de QR-code en download de AfvalWijzer app

Melding voor storing of grofvuil?
Dat kan via de AfvalWijzer app. Bel 14 0522, of kijk op meppel.nl/afval. Dank voor uw medewerking!

Nieuwe producten
Afval is de grondstof voor nieuwe producten. Goed scheiden van afval is circulair, helpt u mee?

Grofvuil
Plaats geen afval of grofvuil naast of op de container en voorkom een boete.

Gemeente Meppel

Rol handhaving

Om een duidelijk signaal af te geven dat het bijplaatsen van afval niet is toegestaan, kan de inzet van handhaving effectief zijn. In Meppel wordt handhaving alleen ingezet op buitensporige bijplaatsingen (omvangrijke hoeveelheden, gevaarlijk afval of op een verkeersonveilige plek). Sinds 2024 is een aantal collega's van de het team Duurzaam, onderdeel reiniging, aangewezen als toezichthouder. Zij zijn bevoegd om de zakken te openen en te achterhalen wie de bijplaatsing heeft veroorzaakt. Samen met de handhavers kunnen zij overtreders aanspreken en eventueel een boete opleggen. In 2024 zijn er vier brieven verstuurd aan overtreders en deze hebben een herstelsanctie ontvangen.

Gedragsinterventies

Zoals aangegeven worden bijplaatsingen voor een heel groot deel bepaald door het gedrag van inwoners. Dit gedrag kan worden beïnvloed. Inwoners die zich niet betrokken voelen bij hun buurt zetten vaker afval naast containers³.

In het verleden zijn verschillende gedragsinterventies toegepast. Zo zijn er op de zogenoemde 'hotspots', containers waar vaak afval wordt bijgeplaatst, stickers op de container aangebracht of borden naast de containers geplaatst met daarop het 'gewenste gedrag'. In de Koedijklanden is in samenwerking met het wijkplatform, wijkteam en Woonconcept een drietal gedragsinterventies toegepast. Dit zijn een interactieve lichttegel, een digitale teller en een paal met verlichting.

Deze interventies zijn toegepast in de wijk Koedijklanden.

Uit onderzoek blijkt dat deze manier van positieve gedragsbeïnvloeding kan bijdragen aan het verminderen van bijplaatsingen. We hebben deze interventies gemonitord, maar hieruit is

³ Bron: <https://www.nvrd.nl/dossier/bijplaatsingen/>

gebleken dat de interventies niet leiden tot het gewenste resultaat. Deze interventies worden in overleg met het de wijkplatforms en Woonconcept verplaatst naar andere locaties. We communiceren daarover met de wijk en de locaties worden opnieuw gemonitord.

2. Mogelijkheden tot verbetering

Naast de bovengenoemde punten (communicatie en participatie, handhaving en het toepassen van gedragsinterventies) denken we ook na over afvalpreventie en hergebruik.

Kringloop en circulaire ambachtscentra

Preventie en hoogwaardig hergebruik van grof huisraad kan worden gestimuleerd door kringloopbedrijvigheid in de gemeentelijke inzamelstructuur op te nemen. Van de gemeenten die hebben deelgenomen aan de benchmark heeft 49% een aparte ophaalservice voor kringloopgoederen georganiseerd door de samenwerking met lokale kringloopbedrijven te zoeken.

In Meppel zijn we in gesprek met een gecertificeerd kringloopbedrijf om te kijken of zij iets kunnen betekenen in het ophalen van kringloopgoederen. Het doel hiervan is om te zorgen dat er minder grofvuil wordt aangeboden en meer spullen voor hergebruik in aanmerking kunnen komen.

4.Hoe nu verder?

Bijplaatsingen hebben al jarenlang onze aandacht. Om dit vraagstuk structureel aan te pakken, nemen we verschillende maatregelen. Het doel is tweeledig:

- we lossen de meldingen en bijplaatsingen snel op, zodat overlast wordt voorkomen:
- we willen het aantal bijplaatsingen structureel verminderen.

NB: Bijplaatsingen volledig voorkomen is niet reëel, maar met gerichte maatregelen kunnen we de overlast beperken en het aantal bijplaatsingen verminderen.

Maatregelen

De maatregelen die getroffen worden hieronder in beschreven.

Categorie	Maatregel	Toelichting	Gewenst resultaat
Opruimen	Dagelijkse controlerende bijplaatsingen	Op werkdagen rijden we dagelijks een ronde om de bijplaatsingen op te ruimen	Schone leefomgeving en beperken overlast voor inwoners
Communicatie	Nieuwe bestickering aanbrengen op ondergrondse containers	De huidige bestickering is verouderd. Nieuwe stickers aanbrengen met de juiste informatie	Inwoner weet wat er van hem verwacht wordt.
Samenwerking met ketenpartners	Samenwerken met wijkregie, Woonconcept en Actium en de wijkplatforms	Met de woningcorporaties gezamenlijk een nieuwe flyer maken die ingezet wordt bij huurmutaties en bij aanvang van een nieuw huurcontract. Met wijkplatforms en wijkregie samen optrekken om per wijk een goede aanpak te bedenken en inwoners te betrekken (bijv. vinden van container adoptanten).	Samenwerken per wijk
Handhaving	Afvalcoaches / toezichthouders en BOA's inzetten	Sociale controle en feedback: We kunnen afvalcoaches/toezichthouders inzetten of bewoners uitnodigen om meldingen te maken van overlast. Mensen gedragen zich meestal beter onder sociale controle en als zij zich deel voelen van een gemeenschap.	Sociale controle en daadwerkelijke handhaving
Gedraginterventies	De bestaande gedraginterventies verplaatsen naar een andere locatie en opnieuw monitoren Nieuwe gedraginterventies toepassen	De interventies die gedaan zijn in de wijk Koedijkslanden verplaatsen naar andere hotspots en opnieuw het effect monitoren. Nieuwe gedraginterventies toepassen, zoals: Nudging door visuele aanwijzingen: Door paden of markeringen te gebruiken die naar de juiste afvalplek leiden, worden mensen subtiel gestuurd om hun afval correct weg te gooien. Normatieve beïnvloeding: Door positieve voorbeelden van gewenst gedrag te tonen (zoals foto's van schone containerplekken met een bericht dat de meeste buurtbewoners dit steunen) voelen mensen zich eerder geneigd hetzelfde te doen.	Minder bijplaatsingen door gewenst gedrag. Dit kan worden toegepast bij de zogenaamde 'hotspots'. Dit moet nog wel verder worden uitgewerkt en vanzelfsprekend zijn hier kosten aan verbonden.
Inzet op preventie en hergebruik	Samenwerking aangaan met kringloopbedrijf	We zoeken samenwerking met kringloopbedrijf dat herbruikbare huisraad (schoon en heel) wil ophalen.	Bevordert hergebruik, voorkomt dat een product bij grofvuil belandt.